

THƠ XUÂN QUỲNH

Thơ Xuân Quỳnh
Kiều Văn chủ biên, giới thiệu
biên tập: Thái Hoàng
sửa bản in: Kiều Văn
bìa: Văn Nguyễn
trình bày: Tuấn Minh
thực hiện: Trần Tuấn
Nhà xuất bản Đồng Nai
ấn hành năm 1997

Thơ Xuân Quỳnh Và Đôi Nét
Về Thế Hệ Thơ Cùng Thời
Kiều Văn

.....

*Nếu từ giờ thuyền rời
biển chỉ còn sóng gió
nếu phải cách xa anh
em chỉ còn bão tố*
Xuân Quỳnh

THƠ TÌNH YÊU

Mùa Hoa Doi

Bây giờ mùa hoa doi
Trắng một vùng Quảng Bá
Sóng ven hồ cứ vỗ
Anh một vùng cây tre

Ta đến rồi ta đi

Bao lần anh có nhớ
Dưới vòm cây lặng lẽ
Dưới vòm cây chờ mong

Cánh buồm trôi ngoài sông
Bò tập cày trên bãi
Nâu một vùng đất mới
Đợi tay người gieo trồng...

Anh có đi cùng em
Đến những miền đất lạ
Đến những mùa hái quả
Đến những ngày thương yêu

Qua nắng sớm mưa chiều
Qua chặng đường tàn phá
Qua rất nhiều nỗi khổ
Qua rất nhiều niềm vui ...

Anh có nghe hoa rơi
Quanh chỗ mình đứng đó
Hoa ơi sao chẳng nói
Anh ơi sao lặng thinh
Đốt lòng em câu hỏi:
"Yêu em nhiều không anh?"

Sóng

Dữ dội và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ
Sóng không hiểu nổi mình
Sóng tìm ra tận bể.

Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ.

Trước muôn trùng sóng bể
Em nghĩ về anh, em
Em nghĩ về biển lớn
Từ nơi nào sóng lên ?

- Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu ?

Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau

Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước
Những con sóng nhớ bờ
Ngày đêm không ngủ được
Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức

Dẫu xuôi về phương Bắc
Dẫu ngược về phương Nam
Nơi nào em cũng nghĩ
Hướng về anh - một phương.

Ở ngoài kia đại dương
Trăm nghìn con sóng đó
Con nào chẳng tới bờ
Dẫu muôn vùi cách trở
Cuộc đời tuy dài thế
Năm tháng vẫn đi qua
Như biển kia dẫu rộng
Mây vẫn bay về xa
Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ
Giữa biển lớn tình yêu
Đề ngàn năm còn vỗ.
29-12-1967

Anh

Cây bút gãy trong tay
Cặn mực khô đầy lọ
ánh điện tắt trong phòng
Anh về từ đường phố
Anh về từ trận gió
Anh về từ cơn mưa
Từ những ngày đã qua
Từ những ngày chưa tới
Từ lòng em nhức nhối...

Thôi đừng buồn nữa anh
Tấm rèm cửa màu xanh
Trang thơ còn viết dở
Tách nước nóng trên bàn

Và lòng em thương nhớ...

Ở ngoài kia trời gió
Ở ngoài kia trời mưa
Cây bàng đêm ngẩn ngơ
Nước qua đường chảy xiết
Tóc anh thì ướt đầm
Lòng anh thì cô đơn
Anh cần chi nơi em
Sao mà anh chẳng nói

Anh, con đường xa ngái
Anh, bức vẽ không màu
Anh, nghìn nỗi lo âu
Anh, dòng thơ nổi gió...
Mà em người đời thường
Biết là anh có ở !
19-7-1973.

Thương Về Ngày Trước

Bao người yêu đi tiễn đưa nhau
Những chuyến xe khuất về biên giới
Người tôi yêu trước cũng là bộ đội
Ngày lên đường tôi chẳng tiễn chân theo.

Ngày ấy nào anh đã có em đâu!
Tuổi mười sáu ghi nhiều nhật ký
Những làng phố, những tình yêu thơ trẻ
Có dòng nào trong đó nhắc tên em?

Chuyện qua rồi anh cũng đã quên
Chẳng dám trách, chỉ thoảng buồn nho nhỏ
Lòng những muốn trở thành ngọn cỏ
Bên lề đường ngày ấy tiễn anh đi
Muốn thành rừng muôn tán lá chở che
Muốn thành suối giữa đường xa nắng rát

Khi anh nghe em muốn thành bài hát
Hát ru lời của mẹ ngày xưa
Con sốt rừng vàng mắt sạm da
Em, đồng đội sẽ cùng anh ca nước
Làm hạt bụi dưới chân anh bước
Làm mái nhà che những cơn mưa
Bao gạo quàng vai trong con đói sớm trưa

Làm ánh lửa giữa rừng khuya phía trước
Lòng em thương làm sao mà nói được
Như trời xanh vô tận mãi màu xanh

Dẫu bây giờ em đã ở bên anh
Chung lo lắng, chung vui, buồn mơ ước
Em vẫn cứ thương về ngày trước
Người yêu em thuở trước có em đâu...

Chỉ Có Sóng Và Em

Đã xa rồi căn phòng nhỏ của em
Nơi che chở những người thương mến nhất
Con đường nắng, dòng sông trước mặt
Chuyến phà đông. Nỗi nhớ cứ quay về

Đêm tháng năm hoa phượng nở bên hè
Trang giấy trắng bộn bề bao ký ức
Ngọn đèn khuya một mình anh thức
Nghe tin đài báo nóng, lại thương con

Anh yêu ơi, hãy tha lỗi cho em
Nếu đôi lúc giận hờn anh vô cớ
Những bức dọc trong ngày vất vả
Làm anh buồn mà em có vui đâu

Chỉ riêng điều được sống cùng nhau
Niềm sung sướng với em là lớn nhất
Trái tim nhỏ nằm trong lồng ngực
Giấy phút nào tim đập chẳng vì anh.

Một trời xanh, một biển tận cùng xanh
Và gió thổi và mây bay về núi
Lời thương nhớ ngàn lần em muốn nói
Nhưng bây giờ chỉ có sóng và em...
Quánh Ninh 5-1983

Bàn Tay Em

Gia tài em chỉ có bàn tay,
Em trao tặng cho anh từ ngày ấy,
Những năm tháng cùng nhau anh chỉ thấy
Quá khứ dài là mái tóc em đen.
Vui, buồn trong tiếng nói, nụ cười em,
Qua gương mặt anh hiểu điều lo lắng,

Qua ánh mắt anh hiểu điều mong ngóng,
Anh nghĩ gì khi nhìn xuống bàn tay ?

Bàn tay em ngón chẳng thon dài,
Vết chai cũ, đường gân xanh vất vả.
Em đánh chắt, chơi thuyền thuở nhỏ,
Hái rau dền, rau rệu nấu canh,
Tập vá may, tết tóc một mình,
Rồi úp mặt lên bàn tay khóc mẹ.

Đường tít tắp, không gian như bẽ,
Anh chờ em, cho em vịn bàn tay
Trong tay anh, tay của em đây
Biết lặng lẽ vun tròn gìn giữ.
Trời mưa lạnh, tay em khép cửa,
Em phơi mền, vá áo cho anh.
Tay cắm hoa, tay để treo tranh,
Tay thấp sáng ngọn đèn đêm anh đọc.
Năm tháng đi qua, mái đầu cực nhọc,
Tay em dùng trên vầng trán lo âu.
Em nhẹ nhàng xoa dịu nỗi đau
Và góp nhặt niềm vui từ mọi ngã.
Khi anh vắng, bàn tay em biết nhớ
Lấy thời gian đan thành áo mong chờ.
Lấy thời gian em viết những dòng thơ
Để thấy được chúng mình không cách trở.

Bàn tay em, gia tài bé nhỏ,
Em trao anh cùng với cuộc đời em.

Hát Ru

Bình hoa đã ngủ trên bàn
Kìa trang sách gấp ngọn đèn thiu thiu
Ngủ đi, người của em yêu
Này, con tàu lạ vừa neo bến chờ
Trời đêm nghiêng xuống mái nhà
Biển xanh kia cũng đã mơ đất liền.

Anh mơ anh có thấy em
Thấy bông cúc nhỏ nơi triền đất quê
Chiếc mo rơi ở bờ tre
Con sông thăm biển đã về rừng xưa
Đám mây về với cơn mưa
Con đường đi tới miền chưa có đường.

Ngủ đi vàng trán yêu thương
Bức tranh đã ngủ mặt tường lặng im
Ngủ đi, hòn đá thì mềm
Bàn chân thì cứng ngọn đèn thì xa
Thời gian như gió thoảng qua
Tình yêu là cánh đồng hoa giữa trời
Tay ta nắm lấy tay người
Dẫu qua trăm suối ngàn đời cũng qua .

Thơ Viết Tặng Anh

Tháng mười trời trải nắng hanh
Có cô hàng phố phơi chăn trước thềm
Gió qua lay động bức rèm
Tấm gương trong suốt ánh đèn nê-ông.

Tôi không có một căn phòng
Lang thang suốt những năm rông tuổi thơ
Gia tài là mấy vần thơ
Dẫu bao người đọc vẫn chờ đợi ai
Núi cao biển rộng sông dài
Tôi đi khắp chốn tìm người tôi yêu

Tấm khăn và những đường thêu
Nghe trong điệu hát những điều say mê.
"Có anh đừng sĩ trở về
Tấm huân chương dưới nắng hè chói chang"

Đêm dài thức nhớ lang thang
Người yêu tôi với con đường mùa đông
Anh là của những dòng sông
Của miền gió cát, của vùng bão mưa
Anh là của những vần thơ
Còn phần nào để bây giờ của em.

Ở bên hàng phố trước thềm
Hoa phong lan, điệu nhạc êm buổi chiều
Vị chua là bát canh riêu
Vị cay là trái hạt tiêu đất mình
Em không có đến bức màn
Đề che nắng gió cho anh tháng ngày
Gia tài chỉ có bàn tay
Đường gân xanh, vết chai dày từ xưa
Gia tài chỉ có bài thơ

Bao năm viết để bây giờ tặng anh.

Bao Giờ Ngâu Nở Hoa

Những bông hoa nho nhỏ
Chỉ có chút hương đêm
Ẩn vào trong kẽ lá
Như mối tình lặng câm

Vượt qua tháng qua năm
Vượt qua đời qua tuổi
Bỗng gặp một mùi hương
Như lời yêu thầm gọi
Như ánh đèn chờ đợi
Như ánh mắt bao dung

Trong cơn khát cháy lòng
Bỗng tìm ra nguồn nước
Mùi hương không hẹn trước
Tình yêu đến bất ngờ.

Em đâu biết bao giờ
Mùa hoa ngâu ấy nở
Anh như cây đàn khóa
Sợi dây còn ngân vang

Em đi hết lòng em
Lại gặp lời hát đó
Hoa ngâu ở nơi nào
Em cũng không biết nữa
Em chỉ biết tình em
Như ngâu vàng vẫn nở.

Thuyền Và Biển

Em sẽ kể anh nghe
Chuyện con thuyền và biển
"Từ ngày nào chẳng biết
Thuyền nghe lời biển khơi
Cánh hải âu, sóng biếc
Đưa thuyền đi muôn nơi

Lòng thuyền nhiều khác vọng
Và tình biển bao la

Thuyền đi hoài không mỏi
Biển vẫn xa ... còn xa

Những đêm trăng hiền từ
Biển như cô gái nhỏ
Thầm thì gửi tâm tư
Quanh mạn thuyền sóng vỗ

Cũng có khi vô cơ
Biển ào ạt xô thuyền
(Vì tình yêu muôn thuở
Có bao giờ đứng yên?)

Chỉ có thuyền mới hiểu
Biển mênh mang nhường nào
Chỉ có biển mới biết
Thuyền đi đâu, về đâu

Những ngày không gặp nhau
Biển bạc đầu thương nhớ
Những ngày không gặp nhau
Lòng thuyền đau - rạn vỡ
Nếu từ già thuyền rồi
Biển chỉ còn sóng gió"

Nếu phải cách xa anh
Em chỉ còn bão tố

Sân Ga Chiều Em Đi

Sân ga chiều em đi
Mênh mang màu nắng nhạt
Bụi bay đầy ba lô
Bụi cay xè con mắt

Sân ga chiều em đi
Gạch dưới chân im lặng
Bóng anh in thành tàu
Tóc anh xoà ngang trán

Sân ga chiều em đi
Bàn tay da diết nắm
Vừa thoáng tiếng còi tàu
Lòng đã Nam đã Bắc.

Anh thương nơi em qua
Những phố phường nhộn nhịp
Bờ ngõ trong ánh đèn
Còn lạ người lạ tiếng.

Anh thương nơi em qua
Những sương chiều mưa tối
Dặm đường xa nắng dãi
Chuyến phà con nước dâng

Em xao xuyên trong lòng
Nhớ về nơi ta ở
Mùa thu vàng đường phố
Lá bay đầy lối qua.

Ngọn đèn và trang thơ
Tiếng thở đều con nhỏ
Màu hoa trên cửa sổ
Quán nước chè mùa đông
Con tải với dòng sông
Ra đi và trở lại

Hà Nội ơi Hà Nội
Sân ga chiều em đi
1976

Hát Ru Chồng Những Đêm Khó Ngủ

Anh không ngủ được ư anh?
Đề em mở quạt quần màn lên cho
Lặng sao cái gió mặt hồ
Ghét sao cái nóng đầu mùa đã ghê!
Đoàn thương binh mới trở về
Đánh nhau trước cửa hàng bia lúc chiều

Anh không ngủ được anh yêu?
Nghe chi con lũ đang chiều nước dâng
Ngày mai cây lúa lên đồng
Lại xanh như đã từng không mất mùa
Con sông bạn với con đò
Con người bạn với câu hò trên sông.

Ngủ đi, em khép cửa phòng
Đề em lên gác em trông xem nào
Ai đồn rằng cọ cháy cao

Người dân Vĩnh Phú đốt bao nhiêu đống
Hình như lửa đã tắt rồi
Gió không thổi nữa anh ơi yên lòng

Thương gì người đói lang thang
Xin ăn trên khắp phố phường ngoài kia
Ngủ đi anh hãy ngủ yên
Rồi mai họ sẽ trở về quê thôi
Lòng thương chỉ nói bằng lời
Lấy đâu ra gạo cho người được no

Khuya rồi anh hãy ngủ đi
Để em trở dậy em che bớt đèn
Đứa nào nó nói cùng anh
Cái tin chết của bạn mình vừa xong
Chắc là đường đất khó khăn
Nên thư từ chẳng thể năng gửi về
Anh ơi anh hãy ngủ đi
Thằng con ta nó nằm mê đó mà
Ngày chơi súng giả ba lô
Làm anh giải phóng hét hò suốt thôi
Mười năm sau lớn lên rồi
Sẽ quên đi những trò chơi bây giờ

Ngủ đi anh, hãy ngủ đi...
1974

Đêm Cuối Năm

Đã mùa hoa cúc vàng
Lại một năm sắp hết
Thời gian sao trôi nhanh
Ngón ngang nhiều công việc

Thế là ba cái tết
Hai chúng mình có nhau
Dù chưa phải là lâu
Nhưng cũng không ngắn ngủi
Hạnh phúc tính bằng năm
Cây tính bằng mùa trái

Dẫu lòng em không quên
Con đường ga cát bụi
Bóng anh đi làm lụi
Sông đôi bờ cách xa

Dẫu lòng em chưa qua
Nhưng hồi còi báo động
Những căn hầm nước ngập
Con chúng ta còn thơ...

Em đâu nhắc chuyện qua
Để cho lòng tủi cực
Em nhớ lại ngày xa
Thấy mình thêm hạnh phúc

Qua bao ngày lửa đạn
Đất về với mùa xuân
Như em về với anh
Qua những ngày sóng gió

ở ngoài kia đường phố
Màu áo chen màu hoa
Anh có nghe: ngoài ga
Tiếng con tàu đang gọi
Mùa xuân 1976.

Dẫu Em Biết Chắc Rằng Anh Trở Lại

Thị trấn nào anh đến chiều nay
Mảnh tường vắng, mùa đông giá rét
Dẫu em biết không phải là vĩnh biệt
Vẫn thấy lòng da diết lúc chia xa

Xóm nào anh sẽ đi qua
Những đồng lúa, vườn cây, bờ bãi...
Dẫu em biết rằng anh trở lại
Ngọn gió buồn vẫn thổi phía không anh.

Thời gian trôi theo cánh cửa một mình
Hạt mưa bụi rơi thắm trên mái ngói
Tờ lịch mỏng bay theo lòng ngóng đợi
Một con đường vời vợi núi cùng sông

Gọi ngàn lần tên anh vẫn là không
Chỉ lá rụng dạt dào lối phố
Dẫu em biết rằng anh, anh cũng nhớ.
Nhưng lòng em nào có lúc nguôi quên.
6-3-1985

Thơ Tình Cuối Mùa Thu

Cuối trời mây trắng bay
Lá vàng thưa thớt quá
Phải chăng lá về rừng
Mùa thu đi cùng lá
Mùa thu ra biển cả
Theo dòng nước mênh mang
Mùa thu và hoa cúc
Chỉ còn anh và em

Chỉ còn anh và em
Là của mùa thu cũ
Chợt làn gió heo may
Thổi về xao động cả:
Lối đi quen bỗng lạ
Cỏ lật theo chiều mây
Đêm về sương ướt má

Hơi lạnh qua bàn tay
Tình ta như hàng cây
Đã bao mùa gió bão
Tình ta như dòng sông
Đã yên ngày thác lũ.

Thời gian như là gió
Mùa đi cùng tháng năm
Tuổi theo mùa đi mãi
Chỉ còn anh và em

Chỉ còn anh và em
Cùng tình yêu ở lại...
- Kia bao người yêu mới
Đi qua cùng heo may.

Hoa Cỏ May

Cát vãng, sông đầy, cây ngẩn ngơ
Không gian xao xuyên chuyển sang mùa
Tên mình ai gọi sau vòm lá
Lối cũ em về nay đã thu

Mây trắng bay đi cùng với gió

Lòng như trời biếc lúc nguyên sơ
Đắng cay gửi lại bao mùa cũ
Thơ viết đôi dòng theo gió xa

Khấp nẻo dăng đây hoa cỏ may
Áo em sơ ý cổ găm đây
Lời yêu mỏng mảnh như màu khói
Ai biết lòng anh có đổi thay

Nói Cùng Anh

Em vẫn biết đây là điều đã cũ
Chuyện tình yêu, quan trọng gì đâu:
Sự gắn bó giữa hai người xa lạ
Nỗi vui buồn đem chia sẻ cùng nhau

Em đâu dám nghĩ là vĩnh viễn
Hôm nay yêu, mai có thể xa rồi
Niềm đau đớn tưởng như vô tận
Bỗng có ngày thay thế một niềm vui

Điều hôm nay ta nói, ngày mai
Người khác lại nói lời yêu thưở trước
Đời sống chẳng vô cùng, em biết
Và câu thơ đâu còn mãi ngày sau

Chẳng có gì quan trọng lắm đâu
Như không khí, như màu xanh lá cỏ
Nhiều đến mức tưởng như chẳng có
Trước cuộc đời rộng lớn mệnh mang

Nhưng lúc này anh ở bên em
Niềm vui sướng trong ta là có thật
Như chiếc áo trên tường, như trang sách
Như chùm hoa mở cánh trước hiên nhà

Em hiểu rằng mỗi lúc đi xa
Tình anh đối với em là xứ sở
Là bóng rợp trên con đường nắng lửa
Trái cây thơm trên miền đất khô cằn

Đó Tình yêu em muốn nói cùng anh
Nguồn gốc của muôn ngàn khát vọng
Lòng tốt để duy trì sự sống
Cho con người thực sự Người hơn

Tự Hát

Chẳng dại gì em ước nó bằng vàng
Trái tim em, anh đã từng biết đầy
Anh là người coi thường của cải
Nên nếu cần anh bán nó đi ngay.

Em cũng không mong nó giống mặt trời
Vi sẽ tắt khi bóng chiều đổ xuống
Lại mình anh với đêm dài câm lặng
Mà lòng anh xa cách với lòng em.

Em trở về đúng nghĩa trái tim
Biết làm sống những hồng cầu đã chết,
Biết lấy lại những gì đã mất,
Biết rút gần khoảng cách của yêu, tin.

Em trở về đúng nghĩa trái tim em
Biết khao khát những điều anh mơ ước
Biết xúc động qua nhiều nhận thức
Biết yêu anh và biết được anh yêu.

Mùa thu nay sao bão mưa nhiều
Những cửa sổ con tàu chẳng đóng
Dãi đồng hoang và đại ngàn tối sẫm
Em lạc loài giữa sâu thẳm rừng anh.

Em lo âu trước xa tấp đường mình
Trái tim đập còn cào không thể nói
Trái tim đập còn cào cơn đói
Ngọn lửa nào le lói giữa cô đơn.

Em trở về đúng nghĩa trái tim em
Là máu thịt, đời thường ai chẳng có
Cũng ngừng đập lúc cuộc đời không còn nữa
Nhưng biết yêu anh cả khi chết đi rồi

Hoa Cúc

Có thay đổi gì không màu hoa ấy
Mùa hạ qua rồi lại đến mùa thu
Thời gian đi màu hoa cũ về đâu
Nay trở lại vẫn còn như mới mẽ

Bao mùa thu hoa vẫn vàng như thế
Chỉ là em đã khác với em xưa
Nắng nhạt vàng, ngày đã quá trưa
Nào đâu những biển chờ nơi cuối đất

Bao ngày tháng đi về trên mái tóc
Chỉ em là đã khác với em thôi
Nhưng màu hoa đâu dễ quên người
Thành phố ngợp ngày nao chiều gió dậy
Gương mặt ấy lời yêu thưở ấy
màu hoa vẫn cháy ở trong em

TÂM TƯ VÀ SUY NGẪM

Chồi Biếc

Dưới hai hàng cây
Tay ấm trong tay
Cùng anh sóng bước
Nắng đùa mái tóc
Chồi biếc trên cây
Lá vàng bay bay
Như ngàn cánh bướm

(Lá vàng rụng xuống
Cho đất thêm màu
Có mất đi đâu
Nhựa lên chồi biếc)

Này anh, em biết
Rồi sẽ có ngày
Dưới hàng cây đây
Ta không còn bước
Như người lính gác
Đã hết phiên mình
Như lá vàng rụng
Cho chồi thêm xanh

Và đời mai sau
Trên đường này nhi
Những đôi tri kỷ

Sóng bước qua đây
Lá vàng vẫn bay
Chồi non lại biếc
2-1-1963

Gửi Lại Thành Phố Năng

Ngày mai tôi xa rồi
Biết bao giờ trở lại
Ôi thành phố tôi yêu
Dưới một trời nắng dãi
Nắng như màu lửa cháy
Sém lòng một vết thương
Mai dù đi tới đâu
Vẫn mang màu nắng ấy.

Ngày mai tôi xa rồi
Lòng tôi còn ở lại
Một chút tình yêu tôi
Như vệt đèn le lói
Lẫn trong triệu ánh đèn
Lẫn trong màu áo mới
Lẫn trong những ngã tư
Tiếng còi xe giục gọi
Tình yêu như hạt bụi
Vướng lối chân người qua
Tình tôi như màu hoa
Trong mảnh vườn đã tối
Như tiếng vang hòn sỏi
Giữa biển đời mênh mông
Dẫu có cũng bằng không
Chỉ riêng mình tôi biết

Bạn bè đâu vắng hết
Cửa khoá đường phố đông
Những chiếc cầu qua sông
Xa lộ dài tít tắp
Ôi cái thành phố nắng
Tình yêu tôi nhỏ nhoi
Ở đây chỉ cha tôi
Hiểu tình thương tôi lớn
Cửa căn phòng chật hẹp
Tóc bạc ngóng chờ con
Bình minh lại hoàng hôn
Chia ly và gặp gỡ
Cuối đường ra tới chợ

Tiếng gậy người âm vang
Giữa nhịp sóng đua chen
Tôi vẫn còn nghe rõ:
Tình thương tôi bé nhỏ
Thành phố nắng xa xôi
Biết được chỉ cha tôi
Nhưng người nay đã chết .
2-1978.

Thơ Tình Tôi Viết

Thơ tình tôi viết cho ai
Giữa muôn sóng nước nơi ngoài đảo xa

Lán che, công sự là nhà
Nhớ thương cát đáy ba lô theo cùng
Một mảnh vườn, một dòng sông
Mặt người con gái như vàng trắng thu

Gửi ai tôi viết dòng thơ
Đến nơi biên giới mịt mờ mây bay
Núi cao, rừng rậm, sương dày
Cùng cây súng thức đêm ngày khôn nguôi.

Thương về mặt nước giếng khơi
Hoa ngâu thơm suốt dặm dài tiễn đưa.

Biết bao khao khát đợi chờ
Núi xa, biển rộng, nắng mưa mấy thời
Thơ tình tôi viết cho tôi
Qua cay đắng với buồn vui đã nhiều
Vẫn còn nguyên vẹn niềm yêu
Như cây tứ quý đất nghèo nở hoa.

Ơn người gió lạnh sương sa
Cho tôi ở dưới mái nhà bình yên
Mực thơm, giấy trắng ngọn đèn
Dòng thơ tôi viết thâu đêm tặng người.
12-1983

Thơ Viết Cho Mình Và Những Người Con Gái Khác

I.

Các cô gái cùng thời với tôi
Tôi giống các cô và lại khác các cô
Trán tôi dô ra bướng bỉnh hơn, bàn tay thô lại còn vụng nữa .
Vụng đến nỗi không chỉ mó tới đâu là đổ vỡ.
Mà khi nói chuyện với ai, tôi thấy tay thừa không biết dẫu vào đâu.

Như các cô tôi có một tình yêu rất sâu
Rất dữ dội nhưng không bao giờ yêu được hết
Ở các cô, các cô âm thầm chịu đựng
Cho đến ngày tình yêu ấy tắt đi.
Còn ở tôi, tôi mang nó nặng nề
Muốn người quên, nó lại ngày càng lớn
Luôn xao động, tôi không sao ngủ được.
Không làm sao có thể ngồi yên
Tôi sợ màu trời sau khung cửa bình yên
Con đường vắng, người đi và rừng cây lặng gió.

Tôi yêu những dòng sông mùa nước lũ
Sau phá phách ngàn đời vẫn là lượng phù sa
Cơn mưa rào, yêu biết mấy cơn mưa
Qua sấm sét, cỏ cây từng trải
Tôi không thích nhìn ngôi nhà lộng lẫy,
Bằng những công trình còn sắt thép ngồn ngàng
Những công trình giống như tuổi thanh niên
Chưa hoàn chỉnh những đó là hy vọng.

Nếu được đổi nghề tôi sẽ xin đi xây dựng
Không phải ở trong nhà rộng mát này đâu
Với nghề kia tôi luôn được bắt đầu
Mùi vôi vữa bao giờ cũng mới...

Những cái chính chúng ta ta thường chả nói
Mà bọn con gái mình hay nói xấu lẫn nhau
Bọn con trai nghe lỏm đôi câu:
"Cô này lác, cô kia thì cầm lẹm..."
Họ khinh chúng ta và lời cửa miệng:
"Chuyện đàn bà".
Họ có biết đâu
Biết bao điều mãi tận thăm sâu
Ta chịu đựng hy sinh vì họ.

II

Dẫu sao con trai cũng là đáng quý
Mỗi người sinh ra đã hưởng sẵn một chân trời

Việc hôm nay họ không để ngày mai
Họ lượng sức, lượng đường "đi phải đến".
Đầu óc họ đã quen tính toán.
Mỗi khoản trong đời đều xếp thành ngăn:

Ngăn làm thơ, ngăn đánh giặc, gia đình
Tình yêu nữa cũng trong chãn của họ
Ồi con trai thật kỳ lạ
Tôi yêu tất cả mọi người mà chẳng yêu được riêng ai
Không sĩ diện đâu, nếu tôi yêu được một người
Tôi sẽ yêu anh ta hơn anh ta yêu tôi nhiều lắm
Tôi yêu anh dẫu ngàn lần cay đắng...

Con gái chúng mình mang tiếng nhỏ nhen chật hẹp,
Nhưng hơn bọn con trai cái đức biết hy sinh
Ta yêu người con trai không phải vì mình
Mà họ yêu ta vì họ yêu chính họ
Được yêu hai lần, họ cao lên một bậc
Ta không được yêu cảm thấy thấp dần đi
Vì chính ta cũng chẳng yêu ta.

Chúng ta cam lòng với việc tằn tảo nuôi con việc đồng ruộng hậu phương là việc phụ.
Con trai cho rằng ra mặt trận, làm thơ... là việc chính của đời kia.

Nhưng họ đâu biết rằng nếu không có chúng ta thì họ cũng chẳng đánh giặc làm thơ.
Không có chúng ta, chỉ họ sống với nhau thôi họ sẽ trở thành ngu ngốc.

III

Và cả anh, anh yêu của riêng em
Khi anh nói yêu em, trái tim em đập chùng mạnh quá.

Mạnh đến nỗi em tưởng là nghe rõ
Tiếng tim anh đang đập vì em
Em yêu anh, yêu anh như điên
Em viết những bài thơ tình yêu tưởng anh là ý tứ
Trán em bết mồ ra, bàn tay không vụng nữa
Tay này đây, em may áo cho anh
Bàn sẽ cắm hoa, tường sẽ treo tranh
Em sẽ làm theo những điều anh mơ ước
Và khi nào anh buồn, em sẽ hát
Bài hát tình yêu ca ngợi con trai
Khi chỉ anh nghe, hát cho cả mọi người
Để họ biết thế nào là hạnh phúc

Em yêu sự thông minh hóm hỉnh
Đến thói thường hay cái gắt của anh
Nếu đời anh đã xếp thành ngăn
Em sẽ đảo tung lên thói cũ.

Điều đơn giản anh hiểu ra tất cả
Rằng tình yêu không thể tách rời
Khi ấy em là cơ thể anh rồi
Nếu cắt đi anh sẽ ngàn lần đau đớn

Nhưng mà anh thì vẫn là anh
Anh không vượt qua bọn con trai ấy nữa
Anh tính nổi đau, niềm vui bằng tháng, bằng tuần lễ
Nhưng với em, em hiến cả cuộc đời
Anh tiếc thời gian chúng ta đã qua rồi
Em, em biết không gì mất được
Bài thơ nói về trái tim anh lại viết bằng bộ óc.

Đọc bài thơ yêu em thấy sự chia xa
Và bỗng nhiên em lại bơ vơ
Tay vẫn vụng, trán dô ra như trước
Biết bao giờ em trở nên tốt được
Vì khi già tay còn vụng về hơn!
21-10-1970

Thơ Vui Về Phái Yếu

Những người đàn ông các anh có bao nhiêu điều to lớn
Vượt qua ô cửa con con, văn phòng hẹp hàng ngày
Các anh nghĩ ra tàu ngầm, tên lửa, máy bay
Tới thăm dò những hành tinh mới lạ
Tài sản của các anh là những tinh cầu, là vũ trụ
Các anh biết mỏ dầu, mỏ bạc ở nơi đâu
Chính phục đại dương bằng các con tàu
Đi tới tương lai trên con đường ngắn nhất
Mỗi các anh là một nhà chính khách
Các anh quan tâm đến chuyện mất còn của các quốc gia.

Biết bao điều quan trọng được đề ra
Những hiệp ước xoay vần thế giới
Chúng tôi chỉ là những người đàn bà bình thường không tên tuổi
Quen việc nhỏ nhoi bếp núc hàng ngày
Cuộc sống ngặt nghèo phải tính sao đây
Gạo, bánh, củi dầu chia thế nào cho đủ
Đầu óc linh tinh toàn nghĩ về chợ búa

Những quả cà, mớ tép, rau dưa
Đổi với Nít và Kăng, những siêu nhân nay và xưa
Xin thú thực: chúng tôi thờ ơ hạng nhất

Chúng tôi còn phải xếp hàng mua thịt
Sắm cho con đôi dép tới trường
Chúng tôi quan tâm đến xà phòng, đến thuốc đánh răng
Lo đan áo cho chồng con khỏi rét...

Chúng tôi là những người đàn bà bình thường trên trái đất.
Quen với việc nhỏ nhoi bấp núc hàng ngày
Chúng tôi chẳng có tàu ngầm, tên lửa, máy bay
Càng không có hạt nhân nguyên tử
Chúng tôi chỉ có chậu có nồi có lửa
Có tình yêu và có lời ru
Những con cò con vạc từ xưa
Vẫn lặn lội bờ sông bắt tép
Cuộc sống vẫn ngàn đời nối tiếp
Như trăng lên, như hoa nở mỗi ngày...

Nếu không có ví dụ chúng tôi đây
Liệu cuộc sống có còn là cuộc sống
Ai sẽ mang lại cho các anh vui buồn hạnh phúc
Mở lòng đón các anh sau thất bại nhọc nhằn
Thử nghĩ xem thế giới chỉ đàn ông
Các anh sẽ không còn biết yêu biết ghét
Các anh không đánh nhau nhưng cũng chẳng làm nên gì hết
Thế giới sẽ già nua và sẽ lụi tàn
Ai sẽ là người sinh ra những đứa con
Để tiếp tục giống nòi và dạy chúng biết yêu, biết hát.

Buổi sớm mai uớm bước chân mình lên vết chân trên cát
Bà mẹ đã cho ra đời những Phù Đổng Thiên Vương
Dẫu là nguyên thủ quốc gia hay là những anh hùng
Là bác học... hay là ai đi nữa
Vẫn là con của một người phụ nữ
Một người đàn bà bình thường, không ai biết tuổi tên

Anh thân yêu, người vĩ đại của em
Anh là mặt trời, em chỉ là hạt muối
Một chút mặn giữa đại dương vời vợi,
Lời rong rêu chưa ai biết bao giờ
Em chỉ là ngọn cỏ dưới chân qua
Là hạt bụi vô tình trên áo
Nhưng nếu sáng nay em chẳng đong được gạo
Chắc chắn buổi chiều anh không có cơm ăn.

Vài đoạn thơ vui nhân dịp ngày xuân
Đùa một chút xin các anh đừng giận
Thú thực là chúng tôi cũng không sống được
Nếu không có các anh, thế giới chỉ đàn bà.
1986

Có Một Thời Như Thế

Có một thời vừa mới bước ra
Mùa xuân đã gọi mời trước cửa
Chẳng ngoái lại vết chân trên cỏ
Vườn hoa nào cũng ở phía mình đi
Đường chẳng xa, núi không mấy cách chia .

Trong đây mắt trời xanh là vĩnh viễn
Trang nhật ký xé trăm lần lại viết
Tình yêu nào cũng tha thiết như nhau
Có một thời ngay cả nỗi đau
Cũng mạnh mẽ ồn ào không giấu nổi
Mơ ước viễn vông, niềm vui thơ dại
Tuổi xuân mình tưởng mãi vẫn tươi xanh
Và tình yêu không ai khác ngoài anh
Người trai mới vài lần thoáng gặp
Luôn hy vọng để rồi luôn thất vọng

Tôi đã cười đã khóc những không đâu
Một vàng trắng niên thiếu ở trên đầu
Một vạt đất cỏ xanh ròn trước mặt...
Mái tóc xanh bắt đầu pha sợi bạc
Nỗi vui buồn cũng khác những ngày xưa

Chỉ chút thời gian từng phút từng giờ
Như kẻ khó tính từng hào keo kiệt
Tôi biết chắc mùa xuân rồi cũng hết
Hôm nay non, mai cỏ sẽ già .

Tôi đã đi mấy chặng đường xa
Vượt mấy núi mấy rừng qua mấy biển
Niềm mơ ước gửi vào trang viết
Nỗi đau buồn dồn xuống đáy tâm tư
Em yêu anh hơn cả thời xưa
(Cái thời tưởng chết vì tình ái)
Em chẳng chết vì anh, em chẳng đòi
Em cộng anh vào với cuộc đời em
Em biết quên những chuyện đáng quên

Em biết nhớ những điều em phải nhớ
Hoa cúc tím trong bài hát cũ
Dấu vẫn là cung bậc của ngày xưa
Quá khứ đáng yêu, quá khứ đáng tôn thờ
Nhưng đâu phải là điều em luyện tiếc.
11-1984

Thơ Tình Cho Bạn Trẻ

Vẫn con đường, vạt cỏ tuổi mười lăm
Mặt hồ rộng, gió đưa qua ké lá
Lời tình tự trăm lần trên ghé đá
Biết lời nào giả dối với lời yêu...

Tôi đã qua biết mấy buổi chiều
Bao hồi hộp, lo âu và hạnh phúc
Tôi trần trở nhiều đêm cùng hoa cúc
Đội tiếng gà đánh thức sự bình yên

Dòng sông này, bãi cát, cánh bướm quen
Hoa lau trắng suốt một thời quá khứ
Tôi đã đi đến tận cùng xứ sở
Đến tận cùng đau đớn, đến tình yêu

Buổi chiều này sặc sỡ như thêu
Muôn màu áo trong hoàng hôn rạng rỡ
Bàn tay ấm, mái tóc mềm buông xoã
Ánh mắt nhìn như chấp cả vô biên
Chẳng có thời gian, chẳng có không gian
Chỉ tuổi trẻ, chỉ tình yêu vĩnh viễn.

Người mới đến những nơi tôi từng đến
Lại con đường vạt cỏ tuổi mười lăm
Lại hàng cây nghe tiếng thì thầm
Lời thành thật, dối lừa trên ghé đá...

Nào hạnh phúc, nào là đồ vỡ
Tôi thấy lòng lo sợ không đâu
Muốn giải bày cùng ai đó đôi câu
Về tất cả những gì tôi sẽ trải
Mong rút ngắn dặm đường xa ngái
Để cho người tới đích bớt gian truân
Bao khổ đau, sung sướng đời mình
Xin tặng bạn làm bước thang hạnh phúc

Nhưng tôi biết chẳng giúp gì ai được

Những vui buồn muôn thuở cứ đi qua.

Lại Bắt Đầu

Lại bắt đầu từ những trang giấy trắng
Lại ngọn đèn, màu mực những câu thơ
Lại nhịp đập bắt đầu, tim rạo rục
Trước biết bao nao nức với mong chờ

Một con tàu chuyển bánh ngoài ga
Làn nước mới, trời xanh và mây trắng
Ngô non muốt, bãi cát vàng đầy nắng
Như chưa hề có mùa lũ đi qua.

Như chưa hề có nỗi đau xưa
Lòng thanh thản trong tình yêu ngày mới.
Một quá khứ ra đi cùng gió thổi
Thời gian trôi, ký ức sẽ phai nhoà.

Những mùa sen, mùa phượng đã xa
Trên khắp nẻo lại bắt đầu mùa cúc
Rồi hoa đào lại tươi hồng nô nức
Như chưa hề biết đến tàn phai.

Tay trong tay tôi đã bên người
Tôi chẳng nói điều chi về vĩnh viễn
Vì mỗi sáng khi mặt trời hiển hiện
Là một ngày tôi lại bắt đầu yêu.
11-1986

Nếu Ngày Mai Em Không Làm Thơ Nữa

Nếu ngày mai em không làm thơ nữa
Cuộc sống trở về bình yên
Ngày nối nhau trên đường phố êm đềm
Không nỗi khổ, không niềm vui kinh ngạc

Trận mưa xuân dẫu làm ướt áo
Nhưng lòng em còn cảm xúc chi đâu
Mùa đông về quên nỗi nhớ nhau
Không xôn xao khi nắng hè đến sớm

Chuyện hôm nay sẽ trở thành kỷ niệm

Màu phượng chẳng nồng nàn trên lối ta đi.

Gió thổi nơi này không lạnh tới nơi kia
Lời nói tâm tình trở nên nhạt nhẽo
Nghe tiếng con tàu em không thể hiểu
Tâm lòng anh trong mỗi chuyến đi xa
Em không còn thấy nhớ những sân ga
Những nơi đã đi, những nơi chưa hề đến
Khát vọng anh dẫu hoà trong sóng biển
Sóng xô bờ chẳng rợn đến tâm tư

Một ngày nào đọc lại dòng thơ
Âm điệu ấy chẳng còn gieo tiếng nhạc
Chất men nào làm em choáng váng
Cũng phai dần theo những tháng năm xa.
Như hòm thư không còn một phong thư
Hết ngọn lửa lạ lòng, thôi mùa mây phiêu bạt.
Ôi trời xanh - xin trả cho vô tận
Trời không xanh trong đáy mắt em xanh
Và trong em không thể còn anh.
Nếu ngày mai em không làm thơ nữa.
18-7-1967

Thời Gian Trắng

Cửa bệnh viện ngoài kia là quá khứ
Những vui buồn khao khát đã từng qua
Nào chi đâu những chuyện ngày thơ
Con đường gạch ao bèo hoa tím ngắt
Những ô ăn quan, que chuyền bài hát
Những mùa hè chân đất tóc râu ngô
Quá khứ em không chỉ ngày xưa
Mà ngay cả hôm nay thành quá khứ
Quá khứ của em ngoài cánh cửa
Gương mặt anh, gương mặt các con yêu...
Em ở đây không sớm không chiều
Thời gian trắng, không gian toàn màu trắng
Trái tim buồn sau lần áo mỏng
Từng đập vì anh vì những trang thơ
Trái tim nay mỗi phút mỗi giờ
Chỉ có đập cho mình anh đau đớn
Trái tim này chẳng còn có ích
Cho anh yêu, cho công việc, bạn bè
Khi cuộc đời trôi chảy ngoài kia
Thời gian trắng vẫn trong bệnh viện

Chăn màn trắng, nỗi lo và cái chết
Ngày với đêm có phân biệt gì đâu

Gương mặt người nhợt nhạt như nhau
Và quần áo một màu xanh ố cũ
Người ta khuyên "lúc này đừng suy nghĩ
Mà cũng đừng xúc động, lo âu"
Phía trước, phía sau, dưới đất, trên đầu
Đường trong suốt một màu vô tận trắng.

Muốn gánh đỡ cho em phần nặng nhọc
Tới thăm em rồi anh lại ra đi
Đôi mắt lo âu, lưỡi âu yếm xẻ chia
Lúc anh đến lúc anh đi thành quá khứ
Anh thuộc về những người ngoài cánh cửa
Của con đường trang viết, trang thơ
Mùa vải thiều lại tới mùa dưa
Mùa hoa phượng chắt rơi hồng mái phố
Đường cuốn bụi bờ đê tràn ngập gió
Những phố phường lầm lụi với lo toan,

Dù cùng một thời gian, cùng một không gian
Ngoài cánh cửa với em là quá khứ
Còn hiện tại của em là nỗi nhớ
Thời gian ơi sao không đổi sắc màu.
tháng 6-1988

Chuồn Chuồn Báo Báo

Lại gặp lại cánh chuồn ngày thơ bé
Bay đàn nhau dệt mảnh nắng cuối cùng

Con chuồn ngô hay làm dáng
Chao mình soi mặt ao trong
Đốt cháy lòng một nét chờ mong
Con chuồn đỏ thân ngời như ngọn lửa
Con chuồn vằn mang những điều kỳ lạ
Với đứa trẻ nào chưa biết bơi
Ơi cánh chuồn gọi những buồn vui
Cánh chuồn nào bay vào những nỗi nhớ?
Ngọn sào thừa cánh buồm ai ngái ngủ
Những cánh buồm mỏng mảnh như tình yêu!
Gió heo may hôm nay về chẳng
Mà chuồn chuồn bay về dăng dăng
Báo con báo phương nào thôi tới ?

Đường sẽ vắng nếu trời bão nổi
Cánh cửa nhà sập lại trước khi mưa
Con chim tìm tránh bão sẽ về xa
Con kiến nhỏ cũng ẩn mình trong tổ
Không còn trời xanh chỉ mưa và gió
Những dòng sông không nhà cửa miên man
Và mây, mây khắp chốn lang thang
Chặn bốn phía những cỏ cây tội nghiệp
Cho cơn lốc dữ tợn về bẻ nát
Trái đất này sẽ nhấn chìm trong mưa
Không tìm đâu một chỗ nương nhờ!
Mỏng manh thế chịu làm sao nổi
Chuồn chuồn ơi báo làm chi bão tới
Trời bão lên rồi mây ở đâu ?

NHỮNG BÀI CA CUỘC SỐNG

Tiếng Gà Trưa

Trên đường hành quân xa
Dừng chân bên xóm nhỏ
Tiếng gà ai nhảy ổ:
" Cục... cục tác cục ta"
Nghe xao động nắng trưa
Nghe bàn chân đỡ mỏi
Nghe gọi về tuổi thơ

Tiếng gà trưa
Ổ rom hồng những trứng
Này con gà mái tơ
Khắp mình hoa đốm trắng
Này con gà mái vàng
Lông óng như màu nắng.

Tiếng gà trưa
Có tiếng bà vẫn mắng:
- Gà đẻ mà mày nhìn
Rồi sau này lang mặt!
Cháu về lấy gương soi
Lòng dại thơ lo lắng
Tiếng gà trưa

Tay bà khum soi trứng
Dành từng quả chắt chiu
Cho con gà mái ấp

Cứ hàng năm hàng năm
Khi gió mùa đông tới
Bà lo đàn gà toi
Mong trời đừng sương muối
Để cuối cùng bán gà
Cháu được quần áo mới

Ôi cái quần chéo go
Ổng rộng dài quét đất
Cái áo cánh chúc bâu
Đi qua nghe sột soạt

Tiếng gà trưa
Mang bao niềm hạnh phúc
Đêm cháu về nằm mơ
Giấc ngủ hồng sắc trứng.

Cháu chiến đấu hôm nay
Vì lòng yêu tổ quốc
Vì xóm làng thân thuộc
Bà ơi cũng vì bà
Vì tiếng gà cục tác
Ổ trứng hồng tuổi thơ
2-7-1965

Những Con Đường Tháng Giêng

Tôi yêu những con đường Hà Nội
Cuối năm cây cơm nguội lá vàng
Những ngọn đèn thấp sáng lúc hoàng hôn
Mái phố cũ nhấp nhô trong khói nhạt

Ngã năm rộng, cỏ ven hồ xanh mượt
Năm nay đào nở sớm, tháng giêng sang
Tháng giêng bờ ngõ búp vàng non
Nhiều trẻ con và nhiều chim sẻ

Những con đường đông vui như tuổi trẻ
Như cuộc đời, bao kỷ niệm đi qua
Anh trở về sau những tháng năm xa
Cây đã lớn, lòng ta nhiều không đổi khác

Như đất nước vừa qua thời lửa đạn
Lại ngỡ ngàng: chim nhỏ thảng giêng xuân
Lòng chưa quên ngọn lửa sáng đêm rừng
Câu thơ viết dưới bầu trời báo động

Tôi yêu những con đường gió lộng
Buổi mai chiều tíu tíu bánh xe lăn
Mỗi ngôi nhà như dáng một người thân
Ô cửa nhỏ mở về bát ngát.

Tôi yêu những phố dài tíu tấp
Con đường nào cũng dẫn về anh
Bước chân đi xoá động cả tâm tình
Cây trở lá như thời gian vẫy gọi.

Những con đường ra đi, nay trở lại
Chồng gạch cao vừa dỡ ở gian hầm
Tùng chở che người đêm tối bom rung
Sẽ lớn dậy với ngôi nhà đang dựng
Thành tường vách chở che cho hạnh phúc
Thành bậc thềm mở cửa đón ban mai

Tôi yêu những con đường lấp lánh mưa bay
Chim sẻ sẻ và mùa xuân đến sớm...
1976

Tháng Năm

Giác ngủ vừa chợp mắt
Nắng đã về trước cửa
Đêm ngắn phút gần nhau
Ngày dài như nỗi nhớ
Nước sôi ngẫu bọt thau
Luộc mình con cá nhỏ
Con cua chín vàng mai
Ăn vào trong cụm lá
Cỏ dại không người che
Rã rời mang sắc úa...

Nhưng hãy nghe hãy nghe
Trên những cành phượng đỏ
Trong những đầm sen nở
Hương tháng năm lan xa
Màu tháng năm rực rỡ
Tơ giời giăng ngoài sân

Cây bàng xoè trước ngõ
Đêm xanh vời trăng sao
Con ve vàng lột vỏ
Con chim tha rác về
Tháng năm - mùa sinh nở

Tình yêu như tháng năm
Mang gió nồng nắng lửa
Lòng anh là đầm sen
Hay là nhánh cỏ úa.
1967

Không Đê

Sắc lá phong rực vàng lên lần cuối
Trái mùa thu chín vội trước khi xa
Nhu ngọn đèn lửa bùng lên rực rỡ
ánh hoàng hôn rực cháy trước hiên nhà

Cũng có thể mùa thu chưa hết
Vẫn còn đang lưu luyến khách đi qua
Cũng có thể là tôi đến chậm
Thấy màu mây rừng lá tưởng còn thu
Mạc Tư Khoa 9-1987

Hát Với Con Tàu

Mùa xuân đất nước mênh mông
Con tàu đi giữa muôn lòng thương yêu
Tàu qua những sớm những chiều
Những sông, những núi, những đèo tàu qua...
Nơi nào cũng muốn là ga
Một bàn tay vẫy tha thiết con tàu
Một lời hát gửi theo sau
Một bình minh ở trên đầu cùng đi
Biển xanh là nỗi nhớ quê
Trời xanh như những cách chia đã lia
Phố xanh trong những ánh đèn
Làng xanh đang xoá những miền thép gai

Em không nói được nên lời
Giấu trong đáy mắt tiếng cười của em
Những rừng những núi chưa quen
Những làng những phố biết em lần đầu

Mà em đã nhớ từ lâu
Mà em vẫn ước cùng nhau trở về
Con tàu nối lại trăm quê
Những tên xa vội nay nghe hoá gần
"Đường vô xứ Huế quanh quanh"
Mà sông Hương với Ngự Bình là đây
Con tàu đi giữa biển mây
Hải Vân ta biết có ngày ta qua
Nha Trang sóng vỗ bên nhà
Phan Rang, Phan Thiết còn xa nữa mình ?

Lặng yên, nghe rõ không anh
Trái tim đập giữa mênh mông đất trời
Khi vô thành phố tên Người
Con tàu như cũng nói lời thiết tha
Qua rồi bao nỗi cách xa
Quê anh giờ cũng đã là quê em
Cỏ cây, ngọn gió cũng quen
Vừa nghe tiếng nói đã nên mặt mà
Thơ em đã có bóng dừa
Có dòng kênh với con đò quê anh
Có bao trai gái đất mình
Ra đi, giờ cũng như anh trở về
Này anh, em hát anh nghe
Dẫu không hay cũng đừng chê đừng cười

Mùa xuân tôi hát với người
Với con tàu - hát những lời thương yêu
Mùa xuân 1976

Những Bông Hoa Đầu Tiên Ra Đảo

Chỉ có hoa Mẫu Đơn
Ở lâu rồi trên đảo
Dù lộng lẫy đến đâu
Một mình thành đơn điệu
Dù đẹp đến thế nào
Một mình buồn cũng héo

Giờ mới thêm hoa lựu
Như đóm lửa vừa nhen
Hoa ngâu còn mềm yếu
Sống xa nhà chưa quen
Lạc vài bông lay ơn

Nhưng dáng người thành phố
Cây ngọc lan còn nhỏ
Nên mùi hương chưa về
Phượng chưa đỏ màu ve
Hát trên miền đất lạ

Ở đây gió thì dữ
Biển thét gào quanh năm
Cát khô ít bóng râm
Chưa một hàng ghé đá
Không lối mòn sỏi nhỏ
Cho những người yêu qua
Nên những lời tình tự
Chưa một lần hoa nghe

Tôi biết quê của hoa
Là một dòng sông mát
Một vườn xanh cỏ mịn
Ngọn gió miền sơn man

Mặt hồ lặng như gương
Soi sắc màu rực rỡ
- Phải đâu không đất ở
Mà hoa tìm ra đây?
- Vì thương bông mẫu đơn
Sống một mình trên đảo
18-11-1970

Hoa Cúc Xanh

Hoa cúc xanh có hay là không có
Trong lâm lầy tuổi nhỏ của anh xưa
Một dòng sông lặng chảy từ xa
Thung lũng vắng sương bay đầy cửa sổ

Hoa cúc xanh có hay là không có
Một ngôi trường bé nhỏ cuối ngàn xa
Mơ ước của người hay mơ ước của hoa
Mà tươi mát mà dịu dàng đến thế

Cỏ mới mọc con chim rừng thơ bé
Nước trong ngân thâm thì với ngàn lau
Trái tim ta như nắng thuở ban đầu
Chưa chút gợn một lần cay đắng

Trên thềm cũ mùa thu vàng gió nắng
Đời yên bình chưa có những chia xa
Khắp mặt đầm xanh biếc một màu hoa
Hương thơm ngát cả một vùng xứ sở
Những cô gái da mịn màng như lụa
Những chàng trai đang độ tuổi hai mươi
Người yêu người, yêu hoa cỏ đất đai
Những câu chuyện xoay quanh mùa hái quả...
Hoa cúc xanh có hay là không có
Tháng năm nào áp ủ thuở ngây thơ
Có hay không thung lũng của ngày xưa
Anh đã ở và em thường tới đó
Châu châu xanh, chuồn chuồn kim thăm dò
Những ngã đường phơ phất gió heo may
Cả một vùng vương quốc tuổi thơ ngây
Bao mơ ước mượt mà như lá cỏ...

Anh đã nghĩ chắc là hoa đã có
Mọc xanh đầy thung lũng của ta xưa.
1964 - 1987

Cố Đô

Với vết chân của bầy dã thú
In trên nền gạch cũ trước lăng vua
Với dòng sông như không chảy bao giờ
Vẫn mờ ảo ngàn năm màu sương khói
Tà áo trắng bay về đâu vời vời
Con thuyền khuya trăng gọi phía nguồn xa
Màu nắng in trong mắt tự ngàn xưa
Căn nhà cũ, mảnh vườn hương ngày cũ
Dấu hiện tại mà như quá khứ
Là quê hương dù không phải quê hương.

Dường như đây, tôi có nỗi buồn
Có hạnh phúc, có một thời thơ bé
Có khát vọng những năm còn rất trẻ
Tôi thuộc từ ngọn cỏ đến hành cây
Tôi thương về vời vời những trời mây
Nhịp tim đập tiếng chuông ngày nắng xế.

Đường xa ngái cho lòng da diết thể
Con nước nào ra bể chiều nay
Đến nao lòng là giờ phút chia tay
Con sông cũ mảnh vườn xưa ngày cũ

Như vĩnh biệt tuổi thơ và quá khứ
Bạn bè ơi đâu tôi sẽ quay về
Nhưng chắc rằng tất cả chẳng như xưa
Tôi sẽ khác, cố đô rồi cũng khác.
Huế, 11-1984

Mùa Hạ

Đó là mùa của những tiếng chim reo
Trời xanh biếc, nắng tràn trên khắp ngã
Đất thành cây, mặt trào lên vị quả
Bước chân người bỗng mở những đường đi

Đó là mùa không thể giấu che
Cả vạn vật đều phơi trần dưới nắng
Biển xanh thẳm, cánh buồm lồng lộng trắng
Từ những miền cay đắng hoá thành thơ.

Đó là mùa của những ước mơ
Những dự vọng muôn đời không xiết kể
Gió bão hoà, mưa thành sông thành bể
Một thoáng nhìn có thể hoá tình yêu

Đó là mùa của những buổi chiều
Cánh diều giấy nghiêng vòm trời cao vút
Tiếng dế thức suốt đêm dài oi bức
Tiếng cuốc dồn thúc giục nắng đang trưa

Mùa hạ của tôi, mùa hạ đã đi chưa
Ôi tuổi trẻ bao khát khao còn, hết?
Mà mặt đất màu xanh là vẫn biển
Quả ngọt ngào thắm thiết vẫn màu hoa.
28-6-1986

Hoa Tường Vi

Trắng với hồng và tím tím nhạt
Tựa màu mây phiêu lãng cuối trời xa
Hoa tường vi như thực lại như mơ
Cùng tôi sống suốt một thời trẻ dại
Vóc nhỏ nhắn trước tầm gió thổi
Tôi hiểu điều trong lá nói lao xao
Ở nơi nào bởi điệu ca dao
Tùng ca ngợi một loài hoa chưa có.

Hoa phảng phất mỗi tình trong truyện cổ
Mang lỡ lâm oan ức đã xa xôi
Hoa tường vi thời trẻ dại của tôi
Bên mái rạ một mảng vườn hẻo lánh

Ngày mưa bụi khắp nẻo đường và lạnh
Những cụm hồng cụm tím lẫn màu xanh
Tôi có hoa bè bạn bên mình
Hoa hiểu cả những điều tôi chẳng nói

Tôi đã qua bao thác ghềnh đá núi
Qua thời gian tóc thoảng sợi màu mưa
Hoa tường vi của những ngày xưa
Tôi vẫn nhớ một màu mây phiêu lãng.

Thành Phố Quê Anh

Mỗi người có một quê
Ngày dại thơ để ở
Tuổi niên thiếu để yêu
Và lớn lên để nhớ

Anh thường kể em nghe
Về một bờ sóng vỗ
Một miền biển mặn mòi
Nơi con tàu về đỗ

Anh thường kể em nghe
Về một thành phố gió
Một thành phố miền trung
Cát bay đầy cửa sổ

Thành phố xa đó ơi
Nơi anh chưa hề ở
Nơi anh không hề sinh
Mà sao anh vẫn nhớ

Anh đừng gọi quê anh
Quê chúng mình đây chứ
Nhiều đêm em vẫn mơ
Thấy biển về trước cửa
Nhiều khi em vẫn thương
Tán dừa xanh giữa lửa
Đứng trên đê sông Hồng

Nghe sông Hàn sóng vỗ
Ồi núi Ngũ Hành Sơn
Niềm khát khao tuổi nhỏ
Những màu đá thần tiên
Trong những câu chuyện cổ...

Nhưng quê anh biết đâu
Có cả em đây nữa
Nhưng quê mình biết đâu
Là chúng mình vẫn nhớ
Dưới một trời phượng đỏ
Trong những ngày đạn bom
Vẫn có những người con
Mong tới ngày họp mặt

Đất nước giờ thống nhất
Con đường xanh những cây
Con đường rợp cờ bay
Trong mắt người rục rờ

Ta đi theo mùa xuân
Em về với quê anh
Miền khát khao tuổi nhỏ
Thành phố đã bao năm
Chỉ là trong nỗi nhớ

Trời xanh trên mái nhà
Trời xanh ngoài biển gió
Anh ạ quê chúng mình
Mùa xuân về trước ngõ.
12-1975

Tình Ca Trong Lòng Vịnh

Em về hoa trắng dâu da
Vía than đen óng, chuyến phà nước êm
Em về bãi cát chao nghiêng
Đảo xanh in bóng con thuyền nhấp nhô
Nắng hồng cho áo nhanh khô
Bông hoa cúc biển mùa thu nở rồi
Chùm sim chín ở ven đồi
Lặng nghe tiếng hát đưa nô dặt dìu
Đã thương mây núi cũng trèo
Mây sông cũng lội, mây đèo cũng qua

Bình yên trên những mái nhà
Vịnh xanh nước lặng, buồn xa cuối trời
Biết ơn hạt muối mặn mòi
Vớ gừng cay để cho người nhớ nhau
Xin đừng nhắc chuyện xưa sau
Hãy vui với sóng với tàu với em
Vịnh này vịnh của con tim
Của tình yêu, của âm êm cuộc đời
Nhìn đâu cũng thấy nụ cười
Hàng phi lao hát những lời mát xanh
Một bên biển, một bên anh
Em yêu giây phút chúng mình có nhau
Ngàn xưa cho tới mai sau
Vịnh xanh như buổi ban đầu tình yêu.
1983

Mái Phố

Yêu thương là lòng anh
Bao dung là mái phố
Sinh ở đây thưở nhỏ
Lớn lên tôi đi xa
Trời khi nắng khi mưa
Lại nhớ về mái phố

Oi cái màu ngói cổ
Màu áo mẹ gian lao
Những nét thấp đường cao
Tình yêu không bình lặng!

"Mái buồn nghe sáu rưng" (1)
Cám ơn người làm thơ
Đã đem lòng người xa
Trở về bên mái phố

Từ những ngày gian khổ
Từ lửa táp bom rơi
Tôi nghĩ về phố tôi
Thấy sao mà vững dạ

Tôi về trong mái nhỏ
Sau mỗi lần gian nan
Như tìm đến bên anh
Sau mỗi niềm cay đắng

Dưới mái nhà thâm lặng

Nghe nắng trời ngoài ô
Nghe gió mạnh về xô
Niềm xạc xào của lá

Nghe hạt mưa nho nhỏ
Từng động lòng tuổi thơ (2)
Nghe rét muốt tràn về
Và ngừng trên mái phố.

Đã quen nhiều gian khổ
Đã quen nhiều hy sinh
Yêu thương là lòng anh
Bao dung là mái phố

(1) Thơ Chính Hữu

(2) ý một câu thơ của Bằng Việt

Hoa Đại Núi Hoàng Liên

Một ngày đường từ miền đất trung du
Tôi chỉ gặp bụi bay và nắng gắt
Sang thu rồi gió vẫn nồng da mặt
Tiếng ve nào còn sót trong lùm cây
Nghe nhói lòng nỗi nhớ cuối tình yêu
Chợt thấy lạc giữa bốn bề vắng ngắt
Lên cao... lên cao nắng như dần nhạt
Bỗng vui mừng bất gặp một nhánh hoa
Khắp Hoàng Liên trên một ngàn thước núi
Hoa nép mong manh trước tầm gió thổi
Hoa điệp vàng cô độc giữa thâm u
Và bên đường hoa nghệ dại ngẩn ngơ
Hoa sim tím một nỗi buồn hoang dã
Hoa lay ơn góc vườn xưa còn nhớ
Mà thấy người cành lá khẽ lung lay
Hoa mọc dưới chân người, hoa mọc đến chân mây
(Có nhiều thứ hoa còn chưa biết rõ...)

Anh đừng hỏi tên hoa làm chi nữa
Những hoa này chỉ hoa dại mà thôi!
Không phải hoa được ở cùng người
Được chăm sóc những mảnh vườn sạch cỏ
Được khoe đến muôn màu sắc lạ
Và được đời chiêm ngưỡng mùi hương
Không phải hoa được cắm trên bàn
Trong ngày hội của những niềm vui mới
Những hoa này lại nở cho triền núi

Lại nở cho vẻ đẹp của rừng chung
Nên ít ai để ý sắc từng bông
Chỉ thấy núi muôn màu rực rỡ
Đôi khi giẫm lên hoa mà chẳng nhớ...

Những hoa này chỉ hoa dại mà thôi.

Mẹ Của Anh

Phải đâu mẹ của riêng anh
Mẹ là mẹ của chúng mình đấy thôi
Mẹ tuy không để không nuôi
Mà em ơn mẹ suốt đời chưa xong
Ngày xưa má mẹ cũng hồng
Bên anh mẹ thức lo từng cơn đau
Bây giờ tóc mẹ trắng phau
Để cho mái tóc trên đầu anh đen
Đâu con dốc nắng đường quen
Chợ xa gánh nặng mẹ lên mấy lần
Thương anh thương cả bước chân
Giống bàn chân mẹ tảo tần năm nao
Lời ru mẹ hát thuở nào
Chuyện xưa mẹ kể lẫn vào thơ anh
Nào là hoa bưởi hoa chanh
Nào câu quan họ mái đình cây đa
Xin đừng bắt chước câu ca
Đi về dối mẹ để mà yêu nhau
Mẹ không ghét bỏ em đâu
Yêu anh em đã là dâu trong nhà
Em xin hát tiếp lời ca
Ru anh sau nỗi lo âu nhọc nhằn
Hát tình yêu của chúng mình
Nhỏ nhoi giữa một trời xanh khôn cùng
Giữa ngàn hoa cỏ núi sông
Giữa lòng thương mẹ mệnh mông không bờ
Chắc chiu từ những ngày xưa
Mẹ sinh anh để bây giờ cho em.

Chị

Đi qua đường là phải trông xe
Chị biết Quỳnh rất hay vô ý
Bao giờ chị cũng dặn em thế
Chăm cho em từng việc hàng ngày

Chị trách em - khi nắm cổ tay:
- Quỳnh gầy thế chẳng chịu ăn gì cả!
Thấy em buồn chị buồn hơn nỗi buồn của chị
Thấy em vui chị vui hơn nỗi vui của em

Lớn rồi mà chị chẳng tin
Chị vẫn coi em như ngày còn bé
Em đã lớn vượt xa điều chị nghĩ
Khổ hơn nhiều cái khổ chị lo
Vui hơn nhiều cái vui chị cho
Trên đường đi bước thành bước bại

Nhưng mỗi bận em buồn, chị hỏi
Em bảo rằng: "em mệt chút thôi".
Khi đi xa giữa bom đạn toi bời
Thư em viết: "nơi này yên tĩnh quá".

Em thương chị bao lâu rồi vất vả
Đêm soạn bài, ngôi trường gió hoang sơ
Giữa tiếng bom thù và dưới những báo mưa
Con sốt cháu vỡ vàng đôi mắt chị
Nên vui buồn mà em vẫn có
Bao nhọc nhằn em đã từng qua
Chỉ bạn bè em viết và thơ.
Em đã viết những điều em đã sống
Mà trước chị em lại thường im lặng
Nên chẳng bao giờ chị hiểu em
Ai nói gì về em chị cũng không tin
Vì chị nghĩ chị hiểu em hơn tất cả

Ngủ Ngoan Ngủ Ngoan

Ngủ nào ngủ ngoan
Mì yêu của mẹ
Mẹ hát khe khẽ
Cái lá cái hoa
Con đường còn xa
Ngôi nhà thì bé

Ngủ đi con mẹ
Chim về tổ chim
Đàn kiến đang khiêng
Cái mồi to quá
Hát về con cá
Hát về dòng sông

Cây lúa trên đồng
Máy cày dưới ruộng
Bát canh rau muống
Cái bếp đèn dầu
Lửa nhen nơi nào
Hát về nơi ấy

Ngủ, con sẽ thấy
Sông ở trước nhà
Con đường hết xa
Bàn chân đi khắp
Hoa thành lửa thấp
Lá là trời xanh
Căn phòng của mình
Mênh mang như bể ?
Lời ru của mẹ
Bồng hoá thành thuyền
Chở con đi xem
Bao bờ bến lạ

Nếu con không ngủ
Hoa chỉ là hoa
Con đường còn xa
Ngôi nhà vẫn bé
Con thuyền của mẹ
Lại hóa lời ru...
Ngủ nào ngủ đi
Mi yêu của mẹ

Lời Ru Của Mẹ

Lời ru ầu nơi nào
Giữa mênh mang trời đất
Khi con vừa ra đời
Lời ru về mẹ hát

Lúc con nằm ảm ảp
Lời ru là tấm chăn
Trong giấc ngủ êm đềm
Lời ru thành giấc mộng

Khi con vừa tỉnh giấc
Thì lời ru đi chơi
Lời ru xuống ruộng khoai
Ra bờ ao rau muống

Và khi con đến lớp
Lời ru ở cổng trường
Lời ru thành ngọn cỏ
Đón bước bàn chân con

Mai rồi con lớn khôn
Trên đường xa nắng gắt
Lời ru là bóng mát
Lúc con lên núi thăm
Lời ru cũng gập ghềnh
Khi con ra biển rộng
Lời ru thành mênh mông

Cắt Nghĩa

tặng Minh-Vũ

Thằng em thì hay hỏi
Không kể chuyện như anh
(Tuy con, má chẳng sinh
Con vẫn quen gọi má)
- Má ơi ai sinh cá
Ai làm ra cái kem
Đêm sao lại màu đen
Ban ngày sao màu trắng?...
- Ban ngày làm bằng nắng
Màu xanh làm bằng cây
Quả ớt làm bằng cay
Tiếng ồn sinh tàu điện
Gió trong cơn lốc biển
Ghé tai nghe mà xem...
A lại còn cái kem
Thì làm bằng mùa rét
Bông hoa làm bằng tết
Tết làm cho hương thơm
Con làm bằng yêu thương
Của cha và của mẹ
Của bà và của ông
Của má nữa - Biết không
Con làm bằng tất cả

Con Chả Biết Được Đâu

tặng Quỳnh Thơ

Mẹ đan tấm áo nhỏ

Bây giờ đang mùa xuân
Mẹ thêu vào chiếc khăn
Cái áo và cái lá

Cỏ bờ đê rất lạ
Xanh như là chiêm bao
Kìa bãi ngô, bãi dâu
Thoáng tiếng cười đầu đò.

Mẹ đi trên hè phố
Nghe tiếng con đập thằm
Mẹ nghĩ đến bàn chân
Và con đường tít tắp
Bỗng như lên tiếng hát
Từ màu mạ dưới đồng
Từ hạt cây trong rừng
Từ cánh buồm trên biển

Thường trong nhiều câu chuyện
Bố vẫn nhắc về con
Bố mới mua chiếc chăn
Dành riêng cho con đắp

Áo con bố đã giặt
Thơ con bố viết rồi
Các anh con hỏi hoài:
- Bao giờ sinh em bé?

Cả nhà mong con thể
Con chả biết được đâu
Mẹ ghi lại đề sau
Lớn lên rồi con đọc
1-1975

Mẹ Và Con

viết cho Tuấn Anh

- Mẹ ơi, bông hoa kia
Là của ai hở mẹ?
Cái màu xanh trên cửa
Kìa nữa là của ai?

- Cửa con đấy con ơi
Đều của con tất cả
Cái màu xanh trên cửa
Cái bông hoa cuối vườn

Ông mặt trời chiều hôm
Tiếng chim kêu buổi sáng
Cái mặt ao lẳng lẳng
Có con cá đang bơi
Cái dòng sông trôi trôi
Có con thuyền mới đỗ...
Là của con cả đó
Cả mẹ cũng của con.

Con ôm mẹ con hôn:
- Của con sao nhiều thế?
- Ừ của con nhiều quá
Nhưng mẹ lại nhiều hơn
Vì tất cả của con
Mà con là của mẹ.
30-1-1972

Con yêu Mẹ

- Con yêu mẹ bằng ông trời
Rộng lắm không bao giờ hết

- Thế thì làm sao con biết
Là trời ở những nơi đâu
Trời rất rộng lại rất cao
Mẹ mong bao giờ con tới!

- Con yêu mẹ bằng Hà nội
Để nhớ mẹ con tìm đi
Từ phố này đến phố kia
Là con gặp ngay được mẹ

- Hà nội còn là rộng quá
Các đường như nhện giăng tơ
Nào những phố này phố kia
Gặp mẹ làm sao gặp hết!

- Con yêu mẹ bằng trường học
Suốt ngày con ở đây thôi
Lúc con học, lúc con chơi
Là con cũng đều có mẹ

- Nhưng tối con về nhà ngủ
Thế là con lại xa trường
Còn mẹ ở lại một mình
Thì mẹ nhớ con lắm đấy

Tình mẹ cứ là hay nhớ
Lúc nào cũng muốn bên con
Giá có cái gì gần hơn
Con yêu mẹ bằng cái đó

- À mẹ ơi có con đẻ
Luôn trong bao diêm con đây
Mở ra là con thấy ngay
Con yêu mẹ bằng con đẻ

Chuyện Cổ Tích Về Loài Người

Trời sinh ra trước nhất
Chỉ toàn là trẻ con
Trên trái đất trụi trần
Không dáng cây ngọn cỏ
Mặt trời cũng chưa có
Chỉ toàn là bóng đêm
Không khí chỉ màu đen
Chưa có màu sắc khác

Mắt trẻ con sáng lắm
Nhưng chưa thấy gì đâu !
Mặt trời mới nhô cao
Cho trẻ con nhìn rõ
Màu xanh bắt đầu cỏ
Màu xanh bắt đầu cây
Cây cao bằng gang tay
Lá cỏ bằng sợi tóc
Cái hoa bằng cái cúc
Màu đỏ làm ra hoa

Chim bấy giờ sinh ra
Cho trẻ nghe tiếng hát
Tiếng hát trong băng nước
Tiếng hát cao bằng mây
Những làn gió thơ ngây
Truyền âm thanh đi khắp
Muốn trẻ con được tắm
Sông bắt đầu làm sông
Sông cần đến mênh mông
Biển có từ thuở đó
Biển thì cho ý nghĩ

Biển sinh cá sinh tôm
Biển sinh những cánh buồm
Cho trẻ con đi khắp
Đám mây cho bóng rợp
Trời nắng mây theo che
Khi trẻ con tập đi
Đường có từ ngày đó
Nhưng còn cần cho trẻ
Tình yêu và lời ru
Cho nên mẹ sinh ra
Để bé bỏng chăm sóc

Mẹ mang về tiếng hát
Từ cái bông cái bang
Từ cái hoa rất thơm
Từ cánh cò rất trắng
Từ vị gừng rất đắng
Từ vết lấm chưa khô
Từ đầu nguồn cơn mưa
Từ bãi sông cát vắng...

Biết trẻ con khao khát
Chuyện ngày xưa, ngày sau
Không hiểu là từ đâu
Mà bà về ở đó
Kể cho bao chuyện cổ :
Chuyện con cóc, nàng tiên
Chuyện cô Tấm ở hiền
Thằng Lý Thông ở ác...
Mái tóc bà thì bạc
Con mắt bà thì vui
Bà kể đến suốt đời
Cũng không sao hết chuyện
Muôn cho trẻ hiểu biết
Thế là bố sinh ra
Bố bảo cho biết ngoan
Bố dạy cho biết nghĩ
Rộng lắm là mặt bể
Dài là con đường đi
Núi thì xanh và xa
Hình tròn là trái đất...

Chữ bắt đầu có trước
Rồi có ghé có bàn
Rồi có lớp có trường

Và sinh ra thầy giáo ...
Cái bằng bằng cái chiếu
Cục phân từ đá ra
Thầy viết chữ thật to:
"Chuyện loài người" trước nhất.

Lời Ru Trên Mặt Đất

Rào rào tiếng những bầy ong
Chuyên cần là tiếng cái tầm nhả tơ
Mẹ còn đang bận đưa ru
Cái hoa bận đỏ cái hồ bận xanh
Hạt cây đang bận nảy mầm
Con quay quay có một mình ngoài kia
Ngủ đi con hãy ngủ đi
À oi... cái ngủ đang về cùng con
Từ trong lá cỏ tươi non
Vượt lên mặt đất vẫn còn mảnh bom
Từ ngôi nhà mới vừa làm
Nghe trong cái ngủ nồng nàn mùi vôi
Ngủ đi qua suối qua đồi
Qua trong lòng đất, những lời ru qua...
Đây dòng sữa trắng như ngà
Dầu thổi hạt sạn, dầu xa cửa hầm
Vẫn còn bùn lấm đôi chân
Tuy nguồn nước đã trong ngần lời ru
À oi... ngọn lửa ngày xưa
Mẹ nuôi dưới đất bây giờ về đâu ?
Nhìn lên rục rĩ trên đầu
Lửa hôm qua đã trong màu cờ bay
Đất chung sống với ban ngày
Người chung sống với hàng cây người trồng
Lại thương con để dưới hầm
Những năm bom đạn sống cùng lời ru
Đã tan những đám mây mù
Ông trăng tròn giữa đêm thu mát lành
Cái nôi thôi mắc cửa hầm
Trắng tinh cái tã, xanh trong bầu trời
"Ba tháng lẫy, bảy tháng ngồi"
Con đường xa tấp đất thời mệnh mông
Gió lên từ những khu rừng
Mùi hương thơm tự trong lòng của hoa
Bốn phương đâu cũng quê nhà
Như con tàu với những ga dọc đường
Đất qua rồi những đau thương

Có chăng lời hát vẫn còn mà thôi
À oi... con ngủ... à oi....

Đêm Trở Về

Một nhánh cây đập khẽ vào cửa sổ
Một nhánh cây ướt đẫm mưa rào
Đêm bên bờ biển, cát và sao
Gian nhà trọ, ngọn đèn vàng bé nhỏ

Đêm đầu tiên tôi trở về quê cũ
Chưa thấy mặt người thân, chưa gặp được xóm làng
Chỉ ánh sao, mùi cỏ cháy hun thuyền
Một nhánh cây đập khẽ vào cửa sổ

Có thể là ngọn gió
Lá rào rào nước rơi
Hay một cánh chim bay
Thủy triều lớn đang ngập tràn khắp bãi
Những tảng đá vôi trắng tinh như muối
Những tảng đá xanh lấp lánh rong mềm
Tôi mở cửa ra vườn
Bốn bề xào xạc
Từ cảnh thấp lên cảnh cao
Từ cây này sang cây khác
Tiếng thì thầm lan mãi đến xa xôi
Có lẽ nào cây đã nhận ra tôi?
Chân tôi bước trên đất và trên cỏ
Tôi nghe tiếng chim đêm, tôi chạm vào tảng đá
Lòng bỗng xạc xào run rẩy như cây
Trời sáng mau đi cho tôi gặp mặt người
Hai mươi năm hai mươi năm mong nhớ
Hai mươi năm tôi mới có một khung cửa sổ
Để mở ra là gặp quê nhà.

Ôi mùi thơm của những bông hoa
Những nhánh cây như bàn tay triu mến
Của quê nhà đang ngả xuống vai tôi
Nước mắt hoà với giọt mưa vui
Gà gáy sáng, vòm xan nắng dậy!
Đà Nẵng, 1975

Sẽ Có Mãi Cô Bé Mười Sáu Tuổi

Bài hát tình yêu em hát ngày xưa
Những mơ ước chờ mong tuổi trẻ
Phố xá xanh trong chiều đầy gió
Phông màn nhung, quá khứ của đời em

Về đâu rồi điệu hát thân quen
Những tà áo muôn mùa rực rỡ
Dòng sông chảy suốt bài ca một thuở
Những khu rừng, thành phố, xóm làng xa...

Về đâu rồi cô bé ngày xưa
Mười sáu tuổi đâu rồi năm tháng cũ
Dòng nhật ký còn nguyên trong cuốn sổ
Về những làng những phố những tình yêu

Chiều mùa xuân nước xiết chân cầu
Nhà hát lên đèn trong tiếng nhạc
Bài hát nói về bao điều khao khát
Vẫn tình yêu muôn thuở tự ngày xưa

Phông màn xanh, thời gian của bây giờ
Người đứng hát trẻ trung như lời hát
Gió thao thức những chân trời phiêu bạt
Thổi diên cuồng trên tà áo thơ ngây

A mùa xuân như cầm đờc trên tay
Và tuổi trẻ vẫn muôn đời tiếp nối
Sẽ có mãi cô bé mười sáu tuổi
Dấu tóc em năm tháng đổi thay màu.

11-1982

*

Xuân Quỳnh

Nhà thơ. Tên thật **Nguyễn Thị Xuân Quỳnh**, sinh ngày 06 tháng 10 năm 1942 tại Hà Sơn Bình. Quê nội xã Lai Khê huyện Hoài Đức (Hà Tây). Mất mẹ sớm, Năm 1955 được tuyển vào đoàn văn công trung ương và trở thành diễn viên ca múa chuyên nghiệp, từng tham dự đại hội Thanh Niên Sinh Viên thế giới năm 1959, tại thành phố Vienne của nước Áo. Đã đi biểu diễn tại nhiều quốc gia . Tốt nghiệp trường bồi dưỡng viết văn khóa 1 (1962-1963).

Sau gầy đổ cuộc hôn nhân đầu tiên với một nhạc công violon, lập gia đình cùng nhà thơ kiêm kịch tác gia Lưu Quang Vũ.

Tử nạn giao thông cùng chồng và con trai út Lưu Quang Thơ tại cầu Phú Lương thị xã Hải Dương vào ngày 29 tháng 8 năm 1988.

Tác phẩm đã xuất bản:

Tơ Tằm-Chôi Biếc (thơ, in chung, 1963), Hoa Dọc Chiến Hào (thơ, in chung, 1968), Gió Lào Cát Trắng (thơ, 1974), Mùa Xuân Trên Cánh Đồng (truyện thiếu nhi, 1981), Bầu Trời Trong Quả Trứng (truyện thiếu nhi, 1982), Tự Hát (thơ, 1984), Sân Ga Chiều Em Đi (thơ, 1984), Truyện Lưu Nguyễn (truyện thơ, 1985), Bến Tàu Trong Thành Phố (truyện thiếu nhi, 1986), Lời Ru Trên Mặt Đất (thơ, 1987), Hoa Cỏ May (thơ, 1989), Thơ Xuân Quỳnh (1992), Thơ Tình Xuân Quỳnh-Lưu Quang Vũ (1994), Cây Trong Phố-Chờ Trăng (thơ, in chung), Tuyển Tập Thiếu Nhi (1995).

(Tác Giả Việt Nam – Lê Bảo Hoàng)